

Miljövårdmyndighetens tillsynsberättelse 2023

1. Inledning

Tillsynsplanen för miljövården (miljöskyddslagen 527/2014 § 168) för år 2022–2025 godkändes i byggnads- och miljönämnden 3.2.2022 § 6. I tillsynsberättelsen som sammanställs årligen bedöms hur tillsynsplanen och tillsynsprogrammet utfallit.

2. Tillsyn enligt miljöskyddslagen

2.1. Tillståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga anläggningar

Antalet miljöståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga anläggningar som ska övervakas regelbundet var 31.12.2023 sammanlagt 81 (57 i Lovisa, 24 i Lappträsk). Under året beviljades två anläggningar miljötillstånd, gällande en anläggning gjordes ett anmälningsbeslut och en anläggning beviljades ett gemensamt tillstånd (miljötillstånd och marktäckettillstånd). Ett och miljötillstånd avskrevs.

Tillsynen över tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter utövades genom att man såg över års- och kontrollrapporterna. Periodiska inspektioner förrättades i 26 anläggningar. Man såg över de årsrapporter och kontrollresultat som inkommit till miljövårdsenheten.

Tabell 1. Regelbunden tillsyn över tillståndspliktiga och registreringspliktiga anläggningar 2023

	Lovisa	Lappträsk	Sammanlagt
Periodiska inspektioner	21	5	26
Årsrapporter och kontrollresultat	31	9	40

Miljövårdsenheten deltog därtill i tillsynen över sådana anläggningar vars tillsynsansvar ligger hos NTM-centralen. Man gjorde åtta gemensamma periodiska inspektioner. Miljövårdsenheten såg dessutom över års- och kontrollrapporterna av sådana anläggningar vars tillsyn hör till NTM-centralen, eftersom dessa rapporteras också till den kommunala tillsynsmyndigheten.

2.2. Anmälningar om verksamhet av engångsnatur

Under 2023 fattade miljövårdsenheten fjorton beslut om sådana bulleranmälningar som avses i 118 § i miljöskyddslagen. En anmälning om en exceptionell situation var anhängig vid årsskiftet.

2.3. Tillsyn vid olyckor, olägenheter och överträdelser

Tillsyn vid olägenheter och överträdelser verkställdes med stöd av både miljöskyddslagen och avfallslagen. Olägenheterna hänförde sig ofta till överträdelser av bägge lagstiftningarna. Laglighetskontroller gjordes såväl på eget initiativ som utgående från anmälningar från kommuninvånare.

Miljövårdsenheten mottog ungefär 50 anmälningar om olägenheter. De hänförde sig till bland annat nedskräpning av områden, lukt, buller, rökolägenheter och brännande av avfall. Många ärenden med anknytning till anmälningar om olägenheter sköttes per e-post eller telefon, men vid behov vidtog man åtgärder genom att inspektera objektet eller genom att ge skriftliga uppmaningar. De anmälningar om olägenheter som gällde anläggningar som lyder under NTM-centralens tillsynsansvar vidarebefordrades till NTM-centralen. Det kom flera anmälningar som gällde sådana anläggningar.

2.4. Övrig tillsyn efter miljöskyddslagen

Miljövårdsenheten granskade fem anmälningar enligt nitratförordningen.

Tillsynen över miljöskyddsföreskrifterna verkställdes i huvudsak genom rådgivning och anvisning per telefon och e-post samt i samband med tillsynsbesök. Miljövårdsenheten fattade sex beslut om undantag som berör miljöskyddsföreskrifterna.

Ungefär 30 ärenden som anknöt till anläggande av avloppsvattensystem behandlades i samarbete med byggnadstillsynen. Dessutom gavs långt över hundra fastighetsägare rådgivning per telefon och e-post i ärenden med anknytning till förnyande av avloppsvattensystem.

3. Tillsyn enligt avfallslagen

3.1. Regelbunden tillsyn enligt avfallslagen

Under året inspekterades sammanlagt fyra anläggningar där farligt avfall uppkommer och som enligt 124 § i avfallslagen ska inspekteras med regelbundna intervaller. Två av dessa fick uppmaningar att avhjälpa brister som gäller lagring av avfall eller andra missförhållanden som relaterar till miljövärd.

3.2. Allmän tillsyn enligt avfallslagen

Med stöd av avfallslagen fick sammanlagt sju objekt en skriftlig städuppmaning. Därtill gav man städningssuppmaningar muntligt eller per e-post gällande över tio objekt.

Under 2023 konstaterades två objekt som fått städuppmaning med stöd av avfallslagen vara uppstädade och tillsynsåtgärderna för dessa har nu avslutats.

4. Regelbunden tillsyn enligt marktäktslagen

31.12.2023 fanns det 20 objekt som ska inspekteras enligt marktäktslagen (i Lovisa 17, i Lapträsk 3). Av dessa är sex gemensamma tillstånd. Inspektionerna var

periodiska inspektioner, och sammanlagt inspekterades 18 objekt. Vid sådana marktäktobjekt, där tagning av marksubstanser inte ännu hade inletts eller förekommit 2023, utfördes inte periodiska inspektioner, där verksamhetsidkaren är närvarande. Också dessa objekt inspekterades ändå på annat sätt.

Årsrapporterna och kontrollresultaten för 19 marktäktobjekt granskades. Kontroll utfördes inte för de objekt där man ännu inte inlett tagning av marksubstanser. Tillståndsbestämmelserna för vissa objekt innefattar ingen kontrollskyldighet.

Tabell 2. Inspektioner av tillsynsobjekt enligt marktäktlagen under 2023

	Lovisa	Lapträsk	Sammanlagt
Periodiska inspektioner	17/17	1/3	18
Årsrapporter och kontrollresultat	17	2	19

Under 2023 beviljades ett gemensamt tillstånd (utvidgning av befintlig verksamhet). Verksamheten hade inte inletts före årsskiftet. Ett marktäktstillstånd löpte ut i december, tagning hade inte alls inletts i detta objekt.

Inga anmälningar som anknyter till tagning av marksubstanser för husbehov mottogs. Miljövårdsenheten hade inte resurser att utöva tillsyn över tagning av marksubstanser för husbehov.

5. Övrig laglighetstillsyn och förhandstillsyn

Miljövårdsenheten gav anvisningar och råd åt aktörer som planerat muddring eller slätter av vattenväxter och kommenterade vid behov anmälningar om vattenhushållningsprojekt som inkommit till NTM-centralen. Anmälningarna som inkommit för kommentarer var 38 till antalet.

Man kartlade tillsynsobjekt som är registreringskyldiga enligt miljöskyddslagen för sjöfarten.

Förhandstillsyn utfördes genom att ge utlåtanden bland annat om tillståndsansökningar och planförslag.

6. Samarbete med andra myndigheter

Miljövårdsenheten har på förenämnt sätt samarbetat med byggnadstillsynsenheten och NTM-centralen.

Miljövårdsenheten samarbetade även med miljöbrottsavdelningen vid polisinrättningen i Östra Nyland, åklagarmyndigheten, avfallshanteringsmyndigheten, räddningsmyndigheten och med hälsoskyddsmyndigheten.

7. Utvärdering av utfallet för tillsynsplanen och tillsynsprogrammet

Miljövårdsenheten hade under 2023 till sitt förfogande 3,5 årsverken. Miljövårdsinspektörerna, miljöövervakaren och miljöchefen utför tillsynsarbete enligt tillsynsplanen och tillsynsprogrammet utgående från sitt eget uppgiftsområde och vid sidan om alla de övriga uppgifter som hör till dem. Tillsynsuppgifterna utgör endast en del av myndighetsuppgifternas omfattande uppgiftsfält, och utöver myndighetsuppgifterna tillfaller miljövårdsenheten dessutom enligt lag uppgifterna för främjande av miljövård.

Miljövårdsenheten prioriterar i enlighet med tillsynsprogrammet tillsynen av tillståndspliktiga, anmälningsskyldiga och registreringspliktiga anläggningar samt sådana anläggningar som avses i 124 § i avfallslagen. Den planerliga tillsynen över dessa har utfallit i enlighet med tillsynsplanen och tillsynsprogrammet.

Vad anmälningar om olägenheter beträffar är miljövårdsenhetens resurser inte tillräckliga för att utöva tillsyn över samtliga objekt, och av den orsaken har tillsyn eller utredning av annat ärende utövats utgående från en bedömning av situationen från fall till fall. På somliga objekt gjorde man ett flertal tillsynsbesök.

På tillsynens effektivitet och kvalitet inverkar också de datasystem som används och den enhetliga användningen av dem. Vid upprätthållandet av systemen prioriteras stadens egen elektroniska databas (Trimble Locus) som i praktiskt arbete är mer fungerande än datasystemet för miljövård (YLVA) som upprätthålls av staten. Datasystemet YLVA har uppdaterats i slutet av 2023, men i systemet har fortfarande införts bara en del av de uppgifter som 223 § i miljöförordningen förutsätter.

Sammandrag av tillsynshändelser och övriga händelser i enlighet med tillsynsplanen och tillsynsprogrammet

Tillståndshändelser, registreringar och övriga beslut	Inalles	Lappträsk andel
– marktäktstillstånd och gemensamma tillstånd	1	0
– miljötillstånd och beslut i anmälningssärenden (innefattar avskrivningar av tillstånd och utlåtanden)	4	2
– säkerhetsbeslut (MTL, MSL)	4	0
– bullerbeslut (MSL)	14	0
– undantag från miljöskyddsföreskrifterna (MSL)	7	0
Sammanlagt	30	2
Utlåtanden		
– planutlåtanden	8	0
– utlåtanden till regionförvaltningsverket i Södra Finland	2	1
– utlåtanden till övriga myndigheter	4	1
– utlåtanden och besvär till domstolen	3	1
– ärenden som gäller avloppsvatten	30	5
– anmälningar enligt nitratförordningen	7	3
– övriga utlåtanden	3	1
Sammanlagt	57	12
Inspektioner		
– periodiska inspektioner enligt tillsynsprogrammet (MSL)	26	9
– periodiska inspektioner enligt tillsynsprogrammet (AvfL)	4	0
– övriga planerade inspektioner enligt tillsynsprogrammet	27	8
– övriga inspektioner	69	17
Sammanlagt	126	34
Granskningar av årsrapporter och kontrollresultat	52	13
Inspektioner sammanlagt	185	47

	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Tillståndshändelser och utlåtanden	81	130	87
Tillsynsbesök och inspektioner	164	180	185